Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 12 январь 1971 йил, сешанба ◆ № 9 (14.779). ◆ Баҳоси 2 тийин.

УЛУҒВОР РЕЖАЛАР

◆ ◆

ЧОРВА ФЕРМАСИНИНГ ЖОНКУЯРЛАРИ

◆ ◆

ГЎШТ—ДАВЛАТГА

«ЛУНОХОД-1» ШАРҚИ-ШИМОЛ ТОМОН ЙЎЛ ОЛДИ

ОЛИС КОСМИК АЛОҚА МАРКАЗИ, 11 январь. (ТАСС). Автомат аппарат «Луноход-1» билан навбатдаги алоқа сеанси 9 январь Москва вақти билан соат 17 да бошланиб, 4 ярим соат чамаси давом этди. Ўзиюрар аппаратда ўрнатилган системаларнинг ҳолати телеметрик ахборотлар олинганидан кейин ойдаги тун вақтида Луноход тўхтаб турган кратердаги заминнинг химиявий таркибини белгилаб олиш мақсадида рентгенли спектрометр ишга туширилди. Шу билан бир вақтда кратердаги характерли геологик-морфологик ҳосилалар манзараси телефотометрик суратда олинди. Шу кратернинг ёнбағрида нисбатан «янги» бир неча иккиламчи кратерлар ва жуда кўп катта тошлар ҳам бор. Сўнгра Луноходни юришга бошлайдиган команда юборилди.

Ўзиюрар аппарат бир қанча маневр қилдириш натижасида кратердан юқорига чиқиб олиб, шарқи-шимол томон ҳаракат қилишни давом эттирди.

Кратерда ва унинг ёнбағрида Луноход ҳаракат қилаётган вақтда заминнинг физикавий-механикавий хоссалари пенетрометр ёрдамида кўп марталаб тадқиқ қилинди ва Луноходнинг заминни босиб юриш хусусиятлари ўлчаб кўрилди. Йўлнинг теварак атрофи кўздан кечириб кўрилди, бу эса кратерга, шунингдек замин устки қатламларининг структурасига ҳар томонлама баҳо беришга имконият туғдирди.

Ҳаракат чоғида 140 метр масофа босилди. Луноходнинг барча системалари нормал ишлаб турибди. Унинг бўлмаларидаги температура белгиланган даражада. Босим ҳисоблаб қўйилган доирада турибди. Ўзиюрар аппаратга қувват берувчи манбаларнинг энергия запаси белгилаб қўйилган программанинг бажарилишини таъминламоқда.

КПСС XXIV съезди шарафига

МУСОБАҚА БАЙРОҒИНИ БАЛАНД КЎТАРАЙЛИК

КЕЛГУСИ ҲОСИЛНИ КЎЗЛАБ

Ҳар йили январь ойида ўтган хўжалик йилида қилинган ишларга якун ясалади. Рақамлар қиёсланади, ютуқлар таъкидланади, камчиликлар тилга олинади, шу асосда янги режалар тузилади. Ҳар доим қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, хусусан, пахта етиштиришни кўпайтириш биринчи ўринга қўйилади.

1971 йилнинг январь ойи ўтган йиллардагидан бутунлай бошқача манзара касб этмоқда. Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари янги йилнинг биринчи ойида социалистик қишлоқ хўжалигини комплекс тараққий эттириш, маҳсулот мўл-кўллигини бунёдга келтириш соҳасида қўлга киритилган бир йиллик ютуқларгагина эмас, шу билан бирга саккизинчи беш йилликдаги ғоят улкан ишларга ҳам якун ясамоқдалар.

Якун чакки эмас — кўрган кўз қувнайдиган, эшитган дил яйрайдиган даражададир. СССРнинг асосий пахта базаси ҳисобланган Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ўтган беш йилликда она-Ватанга 20 миллион 667 минг тонна «оқ олтин» етказиб берди. Беш йилликнинг сўнгги босқичи — 1970 йил пахтачилик тарихида асло кўрилмаган муваффақиятлар билан якунланди. Енгил саноатимиз ўзбек пахтакор деҳқонларидан 4 миллион 670 минг тонна дурдона қабул қилиб олди.

КПСС Марказий Комитетининг 1970 йил июль Пленумида кейинги йилларда мамлакатимизда пахта етиштиришда вужудга келган аҳвол қаноатланарли эмаслиги, пахта етиштириш бир даражада қолиб келаётганлиги алоҳида таъкидланган эди. Пахтакорларимиз бу ҳаққоний танқиддан ўз вақтида тўғри хулоса чиқариб олдилар. Ватанга ундан аввалги йилдагига нисбатан 800 минг тонна кўп дурдона етказиб бердилар.

Хоразм, Бухоро, Қашқадарё областлари, Қорақалпоғистон Автоном Республикаси бу соҳада айниқса яхши кўрсаткичларга эришдилар. Ингичка толали пахта етиштириш колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришида катта ўрин эгаллади, қосилдорлик беш йиллик бошидаги 21 центнердан беш йиллик охирига келиб 28 центнерга етказилди.

Пахтачиликни ривожлантиришдаги муваффақиятларимиз дилларни шод этди. Лекин шундай экан, деб ютуқлар олдида магрурланмаслигимиз керак, ғайрат камарини белга маҳкам боғлаб, янги марраларни кўзлаб олға интилмоғимиз лозим. Марра эса аниқ — **ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ОХИРИГА БОРИБ ОНА-ВАТАНГА 5 МИЛЛИОН ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ЕТКАЗИБ БЕРМОҒИМИЗ ЗАРУР.**

Азамат, жонкуяр пахтакорларимиз яхши ният, орзу-умидлар билан 1971 йил мўл ҳосили учун тайёргарлик ишларини қизитиб юбордилар. Республикада пахтачилик тарихида биринчи марта деярли ҳамма пахта майдонлари энг қулай агротехника муддатида сифатли қилиб шудгорланди. Тупроқ унумдорлигини ошириш мақсадида 1 миллион гектардан зиёдроқ ерга фосфор ва маҳаллий ўғит солинди. Сирдарё, Бухоро, Хоразм областларида, Қорақалпоғистон Автоном Республикасида ернинг шўрини ювиш тезкорлик билан олиб борилялти. Сирдарёликлар шу кунгача 100 минг гектар ернинг шўрини ювиб бўлди. Агротехниканинг бу муҳим тадбири областнинг ҳамма колхозлари ва совхозларида ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказиляпти. Марказий Фарғонага жойлашган хўжаликларда ҳам иш яхши ташкил қилинган.

Сурхондарё, Фарғона ва Самарқанд областларининг деҳқонлари пахта майдонларига қишда яхоб бериш йўли билан тупроқнинг унумдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларини йўқотишда бой тажриба тўплаганлар. Улар янги йилда ҳам бу масалага жиддий эътибор бераётирлар. Сурхондарё областининг Гагарин, Шеробод, Термиз районларида ерга яхоб бериш планлари муваффақиятли бажарилди. Экин майдонларига яхоб бериш Тошкент области хўжаликларида ҳам яхши ташкил этиляпти.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика Министрлар Совети пахтакор колхозлар ва совхозларда алмашлаб экишни кенг жорий этиш тадбирлари ҳақида қарор қабул қилдилар. Бу қарорга асосан 1971—1972 йилларда пахтачилик билан шуғулланувчи ҳамма колхозлар ҳамда совхозлар алмашлаб экиш картасига тўла эга бўлишлари лозим. «Узгипрозем» лойиҳалаш институти, СоюзНИХИ, қишлоқ хўжалик экономикаси институти ва бошқа бир қатор ташкилотлар ҳозирдаёқ бу соҳада қизғин иш бошлаб юбордилар. Сурхондарё области ва Қорақалпоғистон Автоном Республикасида алмашлаб экишни жорий қилишга бағишланган семинарлар ўтказилди. Вазифа шундан иборатки, биринчи мартга қадар алмашлаб экиш схемасини тўла кўзда тутган ҳолда барча хўжаликларда экинларни жойлаштириш тадбирлари белгиланиб бўлиниши лозим.

Ҳар йилдагидек бу йил ҳам вилт билан зарарланган майдонларга пахтанинг бу касалликка чидамли навлари экилади. Шунга етарли сараланган уруғлик чигит бор. Лекин уни кўз қорачиғидек асраш, исроф бўлишига сира йўл қўймаслик керак. Ҳосилнинг онаси уруғ эканлигини унутмаслик зарур. Уруғлик чигит ташиб олиниши, мутахассислар назорати остида алоҳида жойларда сақланиши даркор.

Кўриниб турибдики, янги йилнинг вазифалари анча мураккаб. Бундай шароитда партия ташкилотлари меҳнаткашлар оммасини ўз бурчига тўла садоқат руҳида тарбиялашлари, олдимизда турган янги вазифаларни бажаришга уларни сафарбар этмоғимиз зарур. Пахтакорларимиз тўққизинчи беш йилликнинг биринчи даврасида жиддий синовдан ўтадилар. Бу йил партиямизнинг навбатдаги XXIV съезди бўлади. Съезд очиладиган кунгача пахта ерлари, қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда агрегатларини кўклам экиш кампаниясига тахт қилиб қўйишимиз керак. Шу кунларда ҳамма жойда келгуси мўл ҳосилни кўзлаб иш тутиш қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг муқаддас бурчига айланмоғи керак.

СУТ ЧАШМАСИ

РЕПОРТАЖ

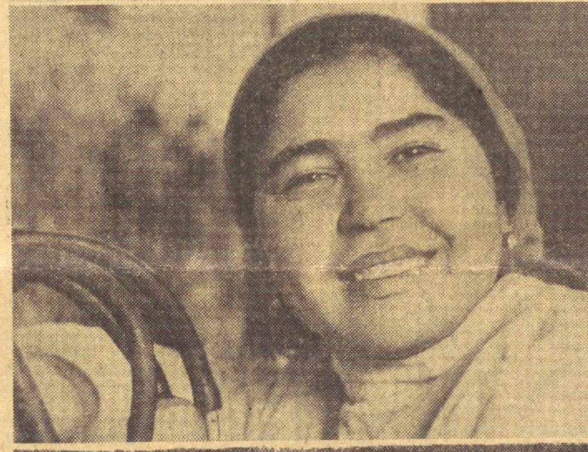

Колхоз чорвачилик фермасининг янги биноси тепаликка жойлашгани учун бемалол кўзга ташланади. Бундан етти йил илгари қурилган бу ферма 500 бош молга мўлжалланган. Унда соғин сигирлар, бузоқлар ва бошқа чорва моллари учун алоҳида-алоҳида хоналар бўлиб, ҳаммаси электрлаштирилган ва айрим оғир иш жараёнлари эса механизациялаштирилган.

Биз ферма мудири Саид Умировнинг чорвадорлар ва сут соғувчилар билан ўтказаётган қизғин суҳбати устидан чиқдик. У қилиниши лозим бўлган ишлар, белгиланган режалар ҳақида гапирарди. Фурсатдан фойдаланиб, ундан чорвадорлар ва ферманинг ишлари тўғрисида гапириб беришини илтимос қилдик. У бизни қизил бурчакка бошлади. Ичкари озода, газета ва журналлар столдаги қизил алвон устига тартиб билан жойлаштирилган. Деворлардаги диаграммалар эса колхоз фермасининг кун сайин ривожланиб бораётганини акс эттириб турибди. Радиоприёмник, телевизор қўйилган. Саид ака ён дафтарини олиб, бир варақлаб чиқди-да, шошмасдан гап бошлади.

Унинг сўзларидан мудирнинг ўзи мазкур колхозда чорак асрга яқин вақтдан буён чорвачилик билан шуғулланиб келаётганини аниқлаб олдик. Ўз касбини ва чорвачиликнинг сиру асрорини яхши билиб олганини кўрган колхоз правлениеси уни фермага мудир этиб тайинлади. Ўтган йили колхоз давлатга сут сотиш планини муддатидан илгари бажарди, 1969 йилдагига қараганда 79 тонна ортиқ сут топширди. Ҳар бир соғин сигирдан сут соғиб олиш юзасидан берилган топшириқ кўнгилдагидек уддаланди. Шундай қилиб, колхоз чорвадорлари 430 тонна сутни давлатга топшириб, янги йилни ёруғ юз билан кутиб олишди.

Сигирлардан бузоқ ва совлиқ қўйлардан қўзи олиш планлари ҳам ортиғи билан адо этилди. Наслга қолдирилган бузоқларни Тося Федорова, Асолат Сафарова каби тажрибали чорвадорлар яхши боқишмоқда. Чорва молларига ем-хашак ва бошқа озуқаларни Кўпбўлсин Ўразбоев, Шароф Мусаев. Аввал Орзиев, Раҳматхўжа Аҳмедовлар каби жонкуяр чорвадорлар пешма-пеш етказиб беришмоқда.

Чорва молларнинг қишлови яхши йўлга қўйилган. Мустаҳкам ем-хашак базаси яратилгани сабабли молларнинг ҳаммаси қишдан семиз чиқмоқда, соғин сигирлардан эса мўлжалдагидан зиёд сут соғиб олинмоқда. Ўтган йили 1000 тонна ем-хашак, 2500 тонна силос тайёрланган эди. Бу йилги режалар янада юксак.

Колхоз чорвадорларининг юбилей йилидаги зафарлари чакки бўлмади. Улар бу муваффақиятларини янги, оширилган социалистик мажбурият олиш билан мустаҳкамламоқчилар. 1971 йили сигирларни 236 тага етказиб, 450 тонна сут, 31 тонна гўшт, 15 минг дона тухум, 500 килограмм жун етказиб беришга қарор қилинди. Янги мажбуриятда мавжуд ем-хашак тайёрловчи бригадани мустаҳкамлаб, 80 гектар майдонга маккажўхори экиб силос тайёрлаш, 20 гектарга хашаки лавлаги, 160 гектар ерга беда экиб, улардан яхши ҳосил олиш кўзда тутилган.

Илғор сут соғувчиларнинг исми-шарифларини сўраганимизда ферма мудири Роҳат Ғафурбекова, Замира Норматова, Умри Назароваларнинг номларини тилга олди.

Роҳат опа ўттиз йилдан буён сигир соғувчи бўлиб ишлайди. У бу давр мобайнида қанчадан-қанча шогирд етиштирмади, дейсиз? Саида Холматова, Зарифа Мирзаҳмедова, Умри Назарова каби сут булоғининг ижодкорлари шулар жумласидандир. Биргина ўтган йил якунларига назар ташлайлик. Номи колхозда ҳурмат билан тилга олинаётган Роҳат опага 19 та соғин сигир бириктилган эди, у ҳар бир соғин сигирдан белгиланганидан ҳам кўп сут олиб, планини муддатидан илгари ошириб бажариб, ҳаммани қойил қолдирди. Биз ундан бундай юқори кўрсаткичга қандай эришаётганини сўрадик.

— Одам ўзи ҳақида гапираётганда худди мақтангандай бўларкан, — дейди Роҳат опа. — Аввало, мен барвақт келаман-да, сигирларимни бирма-бир кўздан кечириб чиқаман. Уларнинг охурларидаги ем-хашагини текшираман, тозалайман. Бундай қилинаётганда, назар солган киши пайқаши мумкин, сигир овқат ейишдан тўхтайди, худди сизни диққат билан тинглаётгандай индамай туриб қолади. Сигирни ана шундай пайтда соғишга киришилса қийналмай бор сутини соғиб оласиз, челагингиз тўлиб-тошиб кетади. Уларни ҳамиша қўлда ушлаб турмай вақти-вақти билан ташқарига чиқариб туриш керак, чунки еган овқати яхши ҳазм бўлади.

Умри Назарова устозидан қолишмайдиган бўлиб қолибди. Умри Ҳамза номидаги 30-ўрта мактабнинг ўнинчи синфини битиргандан сўнг жонажон қишлоғида қолиб, фермада сут соғувчи бўлиб ишлаш истагини билдирди. Дастлаб у Роҳат опадан тажриба ўрганди, орадан икки ой ўтгач, мустақил ишлашга ўтказилди. Унга 18 соғин сигир бириктиб қўйилди. У уч йилгача сигирларни қўлда соғиб юрди, фермада сигирлар «тандем» усулида соғишга ўтказилгач, у 1970 йилдан бошлаб янги усулда сигир соғишга ўрганди. Умри Назарова мусобақадоши Замира Норматова билан 120 сигирни «тандем» усулида соғишга ўрганишди.

— Бу усул жон роҳати экан,— дейди Умри. — Илгари кечгача қўлимиз оғрирди, ахир, шунча сигирни қўлда соғиш ҳазил эмас, «тандем»га ўтдик-у қийинчиликлардан қутулдик. Бундан ташқари, янги усулнинг бошқа афзалликлари ҳам бор экан. Масалан, 120 сигирни қўлда соғиш учун 9 сут соғувчи банд бўларди, ҳозир икки киши бу ишни бемалол эплаяпмиз, қолган етти киши фермадаги бошқа юмушларни бажаришга ўтказилди. Шу билан бирга меҳнат унумдорлиги ошиб, сутнинг сифати яхшиланди.

Фермада ҳар куни иш қизғин. Сут соғувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Серқаймоқ сутларга тўлдирилган бедонлар пешма-пеш машина цистерналарига бўшатилиб турибди. Сут ортган машиналар эса колхоз қишлоғидан шаҳар томон ошиқиб боради.

Т. УНАБОЕВ,
Орджоникидзе районидаги «Коммунист» колхози.

Суратларда (юқоридан): Р. Ғафурбекова, У. Назарова ва З. Норматоваларни кўриб турибсиз. А. Абалян фотолари.

Л. Б. ШАСТРИ ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон пойтахти Ҳиндистоннинг собиқ бош министри Лал Баҳодир Шастри вафот этган кунининг беш йиллигини нишонлади.

11 январда шаҳар жамоатчилигининг вакиллари тарихий Тошкент учрашуви вақтида Ҳиндистон ҳукумати бошлиғининг резиденцияси бўлган боғда тўпланишди. Бу ерга Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Турсунов, министрлар ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари келишди.

Йиғилганлар Ҳиндистоннинг собиқ бош министри вафот этган бино томон йўл оладилар. Бино олд томонига Л. Б. Шастри барельефи туширилган мармар эсдалик тахта ўрнатилган. Тахта ёнига гулчамбар қўйилади. Гулчамбар лентасига «Ҳиндистоннинг атоқли давлат арбоби Лал Баҳодир Шастрига. СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин» деган сўзлар ёзилган. Ана шу гулчамбар ёнига Ўзбекистон ССР ҳукуматининг ҳам гулчамбари қўйилган. Совет Армиясининг жангчилари фахрий қоровулда турибдилар.

Оркестр Ҳиндистон, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат гимнларини ижро этади. (ЎзТАГ).

ПЛАН ТЎЛДИ

Тўрақўрғон районидаги «Москва» колхозининг чорвадорлари 1971 йил гўшт сотиш планини тўлдирдилар. Давлатга 47 минг 300 килограмм гўшт топширилди. Чорвадорлар бу йил 17 минг сўм соф фойда олишга муяссар бўлдилар. Бу ютуқни қўлга киритишда Х. Фозилов, О. Иброҳимов, А. Султонов, Э. Кенебоев каби молбоқарлар муносиб ҳисса қўшишди.

Колхоз чорвадорлари сут сотиш квартал планини ҳамда тухум сотиш йиллик планини КПСС XXIV съезди очиладиган кунга қадар бажариш мажбуриятини олдилар.

КАТТА РЕЖАЛАР

Орджоникидзе районидаги «Химик» совхози ўтган юбилей йилида чорвачилик ва паррандачилик соҳаларидан катта даромад қилди.

Совхоз ишчиларининг келгуси режалари янада катта: улар 1971 йилда давлатга 170 тонна гўшт, 400 минг дона тухум топширишга аҳд қилганлар. Партиямизнинг XXIV съезди очиладиган кунгача 100 тонна сут, 100 минг дона тухум тайёрлаб, биринчи квартал планини муддатидан илгари бажариш ниятида ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар

Ф. ИСАЕВ.
И. РУСТАМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

МОСКВА ОБЛАСТЬ ДРАМА ТЕАТРИ КОЛЛЕКТИВИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Тошкент шаҳрида бўлган ва меҳнаткашларни эстетик руҳда тарбиялаш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилган гастрол кунларида совет театр санъатини пропаганда қилишдаги хизматлари учун Москва область драма театрининг коллективи Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

11 январь 1971 йил, Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Москва область драма театри ходимларидан бир группаси Тошкент шаҳридаги гастрол кунларида совет театр санъатини пропаганда қилишдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ҚУТЛУҒ ҚАДАМЛАРИ

РЎЗҒОРБОП БУЮМЛАР

Кимёгарлар ва металлурглар шаҳарчаси Олмалиқ саноат корхоналари янги йилда яна битта кўпайди. Шаҳар рўзғорбоп буюмлар ишлаб чиқариш марказига ҳам айланди. Бу ерда республикамизда энг катта маиший буюмлар заводи қурилиб битди. Йилига 10,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадиган қувват ишга тушди.

Уй-рўзғор буюмлари заводини «Узбекшахтострой» трестининг биринчи механизациялашган кўчма колоннаси қуриб битказди. Дастлаб корхона қурилишини «Алмаликсвинецстрой» трестига қарашли 2- қурилиш бошқармаси бошлаб берган эди. Бошқарманинг асосий кучи шаҳардаги химия заводи қурилиши билан банд бўлганидан бу ишнинг оталиғи «Узбекшахтострой» трестига топширилди.

Трест ишни марказлаштириш мақсадида штаб тузди. Штабга трестнинг бош инженери катта қурилишларда кўп ишлаб, бой тажриба тўплаган Андрей Дмитриевич Эмм бошлиқ қилиб қўйилди. Қурилишда қўли бор барча ташкилотлар билан биргаликда график ишлаб чиқилди. Қурилиш-монтаж ташкилотлари, йиғма темир-бетон конструкциялари тайёрлаб берувчи корхоналар иши бир жойдан бошқарилди. Бош корпус яқинида электр подстанциялар қураётган республика Қурилиш министрлигига қарашли биринчи механизациялашган трест, завод ишга тушгунча қозонни қуриб битирадиган «Энергомонтаж» ва «Тепломонтаж» бошқармалари бир-бирларига иш жойи тайёрлаб бердилар. Контроль ўлчов асбобларини ўрнатишда машҳур «Казмонтажавтоматика» трестининг Тошкентдаги бошқармаси катта ёрдам берди.

Иш суръатининг юқори бўлишида Олмалиқ уй-рўзғор буюмлари заводи маъмуриятининг катта хизмати бор. Корхона учун зарур бўлган машина ва ускуналарни мамлакатимиздаги кўп корхоналар тайёрлаб бериши керак эди. Жами 800 хилдаги 4 мингга яқин асбоб-ускуналарнинг вақтида бинокорлар қўлига етиб келишига муваффақ бўлинди. Қурилиш жараёнида Москва, Горький, Фрунзе, Ереван ва бошқа шаҳарлардаги корхоналар билан алоқа қилиб турилди. Пластмассадан идиш-товоқ тайёрлашда қўлланадиган автомат ускуналар Чехословакиядан олинди.

Уй-рўзғор буюмлари комбинатининг республикамиз халқ хўжалигида тутган ўрни катта бўлади.

Ҳ. УСМОНОВ,
инженер.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИДА

ЖАНГОВАРЛИК ВАЗИЯТИДА

Маннон Жалолов, Михаил Егоров, Турдихон Сатторова, Ҳафиз Полвонов, Умриниса Мадаминова, Исомиддин Арабов. Олти нафар коммунист — олти нафар меҳнаткаш, ҳалол меҳнати билан эл-юрт таҳсинига сазовор бўлган замондошларимиз. Улар минглаб ҳамкасблари, тенгқурлари, партияли ва партиясиз ўртоқлари билан биргаликда она-Ер бағрига барака уруғларини сочиб «оқ олтин» ундирмоқдалар. Қалбларидек қайноқ печь ёнида туриб, Андижон машинасозлик заводида металл эритмоқдалар, машина ясамоқдалар. Хўжаликларга ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилмоқдалар, машинада пахта териб хирмон уймоқдалар. Элни кийинтираётган, дастурхонимизга ноз-неъмат созлаётган ҳам ана шу марди-майдонлар.

Маннон Жалоловни биласиз. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати. Ҳозир у Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхозига раислик қиляпти. Бу колхоз Марказий Фарғонанинг янги ўзлаштирилган ерларида деҳқончилик қилиб, 1970 йилда ҳар гектар пахта майдонидан 33,4 центнердан ҳосил кўтарди.

Михаил Егоров металл йўнувчи, бу нозик ишнинг бориб турган устаси. Коммунистлар Михаил Егоровни цех партия ташкилотига секретарь этиб сайлашди. Куни кеча у Андижон шаҳар партия комитетининг бюроси аъзолигига ҳам сайланди. Ишчан коммунист коммунистларнинг катта ишончини шараф билан оқламоқда.

«Пахтакор» колхозининг бригадири, СССР Олий Советининг депутати Турдихон Сатторова ҳар гектар ердан қарийб 52 центнердан ҳосил йиғиштириб олди. Коммунист меҳнатига яраша муносиб мукофот олди. Марҳамат районидаги Ильич номли колхознинг бригадири Хафиз Полвонов «Ўзбекистон» маркали терим машинасида 521 тонна пахта терди. Бир вақтлар қўлда пахта териб донг таратган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исомиддин Арабов бугун машина рулида. Исомиддин ака 204 тонна пахтани машинада териб берди. Коммунист, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Исомиддин Арабов шу тариқа яна бир чинакамига жасорат кўрсатди.

Андижонда ишлаётган ҳар бир коммунист, ҳар бир партия ташкилоти ва хўжалик область партия комитетининг конференциясига муносиб меҳнат зафарлари билан келди. Область партия комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов ҳисобот докладида кейинги икки йилдан кўпроқ вақт орасида область меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилишда партия ташкилотлари раҳбарлигида эришган муваффақиятлар ҳақида батафсил гапирди. Халқ хўжалигининг аҳволи чуқур тахлил қилиб берилди.

Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари саноат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини ошириш, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг давлат планларини ҳамда социалистик мажбуриятларни бажариш учун курашга сафарбар этиш юзасидан катта ишларни амалга оширдилар. Партия ташкилотлари ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, техника тараққиётини жадаллаштириш меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, хўжалик вазифаларини ҳал этишда коммунистларнинг авангардлигини ошириш масалалари билан муттасил шуғулланмоқдалар.

Андижон область партия конференциясидан

Область саноат меҳнаткашлари беш йиллик планни муддатидан илгари 29 ноябрда бажардилар. Қўшимча тарзда 50 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. 300 турдаги янги саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Иқтисодий ислоҳотнинг изчиллик билан амалга оширилиши ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишда катта аҳамият касб этди. Ҳозирги вақтда 44 корхона планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси асосида ишлаб, область саноати маҳсулотининг ярмидан кўпини чиқармоқда. Саноат корхоналарида сўнгги беш йилда 11000 малакали ишчига касб ўргатилди. 20000 га яқин ишчи малакасини оширди, иккинчи касбларни ўрганиб олди.

Юбилей йили баракали бўлди. Саноат корхоналарининг коллективлари ленинча вахтани давом эттириб, маҳсулот тайёрлаш ва реализация қилиш планини 18 декабрдаёқ адо этдилар, пландан ташқари қарийб 20 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Пахтачилик Андижон областида халқ хўжалигининг энг муҳим тармоғи, меҳнаткашлар фаровонлигини оширишнинг асосий манбаи бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлади. Колхоз ва совхозлар беш йилда давлатга 2 миллион 344 минг тонна пахта топширдилар. Юбилей йилида эришилган натижалар айниқса қувончлидир.

Докладда ва делегатларнинг нутқларида таъкидлаб ўтилганидек, ҳисобот даврида хўжалик ва маданий қурилиш жабҳаларида қўлга киритилган муваффақиятлар партия ташкилотларининг иш услуби ва методларининг такомиллашганлиги самарасидир. Кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишнинг яхшиланганлиги натижасидир. Омма орасида олиб борилаётган ташкилий ва сиёсий ишлар савияси кўтарилаётганининг шарофатидир.

Область партия ташкилоти сон жиҳатдан ўсди, ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди, меҳнаткашлар билан алоқаси тағин ҳам кенгайди.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ва доимий комиссияларнинг ишлаб чиқариш, қурилиш, ободончилик ва меҳнаткашларга хизмат қилишдаги обрўйи ортди. Касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ишлаб чиқаришга ва тарбиявий ишга таъсири кучайди. Шу билан бир қаторда конференцияда область партия ташкилотининг халқ хўжалигига ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйгани ҳам кўрсатиб ўтилди.

Айрим партия комитетлари иш услуби ва методларини такомиллаштиришга етарли эътибор бермаётирлар, корхоналар, колхоз ва совхозларнинг ишини, ана шу ердаги партия ташкилотларининг фаолиятини пухта тахлил қилмаётирлар.

Бир қанча корхоналарнинг раҳбарлари ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш масалалари билан муттасил шуғулланаётгани йўқ.

Ҳисобот докладида ва делегатларнинг нутқларида капитал қурилишдаги моддий, пул ва меҳнат ресурсларини кўпдан-кўп объектларга сочиб юбориш ҳоллари барҳам топмаганлиги танқид қилинди. Бир қанча саноат ва маданий-маиший объектлар қурилиши чўзилиб келмоқда. 17, 162-қурилиш трестлари ҳам планларини муттасил бажармай келяптилар. Шундай камчиликлар оқибатида сўнгги уч йилда 10 миллион сўмга яқин давлат капитал маблағи ўзлаштирилмай қолди. Анчагина объектлар «мендан кетгунча, эгасига етгунча» қабилида қурилмоқда.

Конференцияда қишлоқ хўжалигида жиддий камчиликлар борлиги ҳам кўрсатиб ўтилди. Ҳақиқатан ҳам область беш йиллик планида мўлжаллангандан 98 минг тонна кам пахта етказиб берди.

Областда чорвачилик рентабелли соҳага айланган бўлса ҳам, унинг маҳсулдорлиги паст, жамоат чорвачилигини мустаҳкамлаб, ем-хашак базасини бунёд этиш лозим.

Область партия ташкилоти ўз сафларини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш, ғоявий жиҳатдан чиниқтириш, халқ хўжалигига раҳбарликнинг услуб ва методларини такомиллаштириш борасида анчагина ишлар қилди.

Ҳисобот даврида партия ташкилоти сафига 4912 киши қўшилди. 1971 йилнинг биринчи январига келиб область партия ташкилоти сафидаги коммунистлар 39692 кишига етди. Коммунистларнинг 60 процентдан кўпроғи ишчилар ва колхозчилардир.

Ҳисобот даврида партия ходимларининг сифат составини яхшилашга қаратилган бирқанча тадбирлар кўрилди. Шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари бўлиб ишлаётган 36 кишидан 35 таси олий маълумотга эга. Бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг 70 проценти олий ҳамда ўрта махсус маълумотга эга.

Область партия комитети кадрларнинг ўқишига катта аҳамият бераётир. Ҳисобот даврида раҳбар ходимлардан бир қанча ўн киши КПСС Марказий Комитети қошида ташкил этилган курсларда, 200 дан ортиқ киши Тошкент Олий партия мактаби ва областлараро курсларда ўқиди. Бироқ шунга иқрор бўлиш керакки, кадрлар билан ишлашда ҳали камчиликлар бор. Область партия комитетининг Андижон шаҳар ва Москва район партия комитетларининг кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш ишлари муҳокама қилинган бюросида шу нарса таъкидлаб ўтилди.

Область партия ташкилотлари хотин-қизларни раҳбарлик лавозимларига кўтаришга етарли эътибор бермаётирлар. Колхоз раислари орасида фақат 7 киши, колхоз партия ташкилотлари секретарлари орасида бор-йўғи 12 киши хотин-қизлардир.

Ҳисобот даври партия ташкилотларининг обрўси яна ҳам ортаётгани билан характерланади. Партия комитетлари пленумлари ва бюросининг роли ўсди, уларни мунтазам ўтказиб туриш, ишчанлик ва конкретлик характерига эга бўлиши таъминланди. Айниқса, шаҳар ва район партия конференцияларининг ташкилий ва сиёсий жиҳатдан юқори савияда ўтганлигини таъкидлаб ўтмоқ керак.

Область партия комитети шаҳар ва район партия комитетларининг ҳисоботини мунтазам эшитиб бораётир. Уч йилда партия комитетларининг 35 ҳисоботи муҳокама қилинди. Бошланғич партия ташкилотларининг роли ҳамда жанговарлигини ошириш вазифаси ҳамиша диққат марказда бўлиб келди. Ҳисобот даврида бошланғич партия ташкилотланинг сони 125 тага кўпайди. Ишлаб чиқариш участкаларида партия группалари ташкил этилди.

Область, шаҳар, район партия комитетлари КПСС Марказий Комитетининг «Ярославль шаҳар партия ташкилотларида партия йиғилишларини ўтказиш практикаси тўғрисида»ги қарорини бажара бориб, бу соҳадаги ишларни бирмунча яхшилади.

Конференцияда сўзга чиққан делегатлар докладни ўзларининг қимматли таклиф ва мулоҳазалари билан бойитишга ҳаракат қилдилар. Ўз хўжаликларининг ютуқлари, камчиликлари, ташвишлари ҳақида гапирдилар. Партиявий ишдаги янгиликлар, қишлоқларда олиб борилаётган иқтисодий ишлар ҳақида мулоҳаза юритдилар Партия сафларининг ўсиши, коммунистик масъулият, идеология ходимларининг бурчи, партия XXIII съездидан кейинги ўзгаришлар, кадрларни тарбиялаш ва партия XXIV съездига тайёргарлик масалаларига тўхталиб ўтдилар. Область партия ташкилоти олдига талаблар қўйилди. Ҳал бўлмаётган масалалар тезроқ ҳал қилиниши ҳақида истаклар билдирилди.

Сўзга чиққан Андижон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Обидов шаҳар саноатчилари қўлга киритган ютуқларни бирма-бир санаб ўтгач, қуйидаги таклифни ўртага ташлайди:

— Янги беш йилликда умуман сут етиштириш икки баравар кўпаяди. Лекин Андижон сут-мой заводининг ҳозирги қуввати талабга жавоб бермайди. Шунинг учун заводни реконструкция қилиш масаласи тезроқ ҳал этилиши керак.

Конференция қатнашчилари Бўз район партия комитетининг биринчи секретари А. Исмоиловнинг нутқини эътибор билан тингладилар. Район меҳнат аҳли беш йиллик планни барча кўрсаткичлар бўйича бажарди. Ўтган йили пахта тайёрлаш плани 115 процентга етказиб адо этилди.

— Шунга қарамасдан ишимизда ҳали камчиликлар мавжуд, — деди нотиқ сўзини давом эттириб, — Марказий Фарғонада уй-жой муаммоси ҳанузгача ҳал бўлмаяпти. Область партия ташкилоти Марказий Фарғонада уй-жой қурилиши кўламини янада кенгайтиришни дурустроқ ўйлаб кўради деган умиддамиз.

Минбарга Қўрғонтепа районидаги «Ойим» совхози партия ташкилотининг секретари Х. Аҳмедов кўтарилди:

— Ўтган йили қишлоғимиз коммунистлари, ишчилари зўр ғайрат билан ишладилар. Пахтадан 12,6 минг тонналик хирмон кўтарилди. Гўшт, сут, тухум, жун, мева, сабзавот ва шоли тайёрлаш планлари тўла бажарилди. Совхоз партия ташкилоти эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш чораларини кўряпти. Талабчанлик оширилмоқда. Партия йиғилишлари коммунистларни ғоявий чиниқтириш мактабига айланиб қолди. Ҳар бир йиғилиш юксак савияда ўтказилмоқда. Лекин совхозда пахта ҳосилдорлиги узоқ йиллардан бери 23 центнердан ошмаяпти. Бу совхоз коммунистларини ташвишга солмоқда. Улар келгусида ҳамма бригадаларда ҳосилдорликни бирдай ошириш режаларини тузишяпти.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин қатнашди ва нутқ сўзлади. Шунингдек, конференция ишида КПСС Марказий Комитетининг инструктори М. Л Ишков ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инспектори Қ. Зайнуддинов ўртоқлар иштирок этдилар.

Конференция Андижон область партия комитетининг янги составини ва Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди ҳамда КПСС XXIV съездига делегатлар сайлади.

Янги сайланган область партия комитетининг биринчи ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Пленум ўртоқ Б. Р. Раҳимовни Андижон область партия комитетининг биринчи секретари қилиб, А. М. Илюхинни иккинчи секретари ва М. Х. Мухиддинов, Н. Р. Раҳимов, И. Қурбонов ўртоқларни обком секретарлари этиб сайлади.

А. АБДУҚОДИРОВ,
А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ЯКУНЛАР, РЕЖАЛАР

Хоразм область партия конференциясидан

Область меҳнаткашлари ижодкорлик ғайратига тўлиб-тошган, улкан режаларини амалга оширишга маҳкам бел боғлаган ҳолда янги беш йилликга дадил қадам қўйдилар. Ана шу қувончли кунларда Хоразм воҳасига яна бир хушхабар келди. Область меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва хусусан пахта етиштириш соҳасида беш йиллик топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари учун Хоразм области Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Бу — республикамизда ҳақли равишда машъал ҳисобланган Хоразм области кўксидаги олий нишондир.

Шонли партиямизнинг XXIV съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақаси тобора кенг қулоч очаётган ва унинг дастлабки самаралари дилларни хушнуд қилаётган шу кунларда Хоразм коммунистлари ўзларининг жанговар штаби бўлмиш область партия ташкилотининг XVI конференциясига тўпландилар Конференция делегатларининг очиқ чеҳраларида, ўзаро самимий суҳбатларида, мулоҳазаларида салмоқли якунлар, фахрланиш, энг муҳими келажакда янги марраларни эгаллаш иштиёқини кўрамиз. Шаҳар ва қишлоқ коммунистлари ўзаро қизғин суҳбат қурадилар.

Делегатлардан баъзилари баён қилгач юрак сўзлари ва истакларни айнан келтирамиз.

Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхозининг бригада бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган механизатор ЎҒИЛЖОН НУРИЛЛАЕВА:

— Қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаштириш ҳозирги даврдаги энг муҳим вазифалардан биридир. Бригадамизда пахта етиштиришнинг бутун жараёни тўла механизациялаштирилган. Мавжуд 75 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан хирмон кўтариб ҳосилнинг ҳаммасини машинада тердик. Ўзим «Ўзбекистон» агрегати бункеридан 256 тонна «оқ олтин» тўкдим. Ҳар центнер пахтанинг таннархи 18 сўмдан тўшди. Қишлоғимизда яшовчи барча кишилар техникани эгаллашга азми қарор қилишди. Бу ташаббус кенг ёйилишини, областда дадил жорий этилишини истардик.

Боғот районидаги Нариманов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ИСКАНДАР ДЎСОВ:

— Владимир Ильич Ленин юбилейи йилида Хоразм революциясининг эллик йиллиги ҳам нишонланди. Совет ҳокимияти йилларида бу воҳада катта ўзгаришлар юз берди. Эндиликда давр янги мураккаб вазифаларни кун тартибига қўймоқда. Биринчидан, хўжаликнинг ҳамма тармоқлари рентабелли бўлиши керак. Бизда деҳқончилик, чорвачилик, хуллас ҳамма соҳалар даромад манбаига айланди. Аммо, қатор хўжаликларда чорвачиликдан зарар кўриляпти. Бунинг сабабларини чуқур тахлил қилиш, областда чорвачиликни кескин ривожлантириш вақти келди. Қишлоқларни обод қилиш, турмуш маданиятини юксалтириш масалалари билан жиддий шуғулланиш ҳозирги вақтнинг муҳим ишидир.

Юқорида айтилган мулоҳазалардан бу ерда ҳозир бўлган ҳар бир делегатнинг дилида бутун эътиборни етилган ва ҳал қилинмаган вазифаларга қаратиш истаги жўш ураётгани кўриниб турарди.

Область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов докладида ҳисобот даврининг ва ўтган беш йилликнинг якунлари ўз ифодасини топди.

— Область партия ташкилотининг бутун ташкилотчилик ва сиёсий иши, — деди докладчи, — меҳнаткашларни партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумлари ҳамда Ўзбекистон Компартияси МК Пленумлари қарорларини турмушга татбиқ этишга қаратилди. Меҳнаткашларни беш йиллик топшириқларини амалга оширишга сафарбар этиш область, шаҳар, район, партия ташкилотлари ишидаги асосий йўналиш бўлди.

Область саноат корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан беш йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Қурилиш соҳасида талай ишлар амалга оширилди. Тош майдалаш карьери, иккинчи пахта тозалаш заводи ҳамда бошқа қатор объектлар фойдаланишга топширилди.

Қишлоқ хўжалик ходимлари айниқса катта ютуқларни қўлга киритдилар. Улар беш йиллик планга қўшимча равишда давлатга 279 минг тонна пахта, 20 минг тоннадан кўпроқ шоли, кўп миқдорда бошқа хил деҳқончилик ва чорвачилик махсулотлари сотдилар. Область пахтакорлари юбилей йилида республиканинг улкан хирмонига 400 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» билан ҳисса қўшдилар.

Давлатнинг колхоз ва совхозларга кўрсатаётган жуда катта моддий-техника ёрдами қишлоқ хўжалигини тез суръатлар билан ривожлантиришнинг энг муҳим омили бўлди. Қишлоқ хўжалигига кўп миқдорда техника ва минерал ўғитлар етказиб берилмоқда. Ирригация ва мелиорация қурилишига маблағ ажратиш кўпаймоқда. Тўямўйин гидроузел қурилиши ҳақида қарор қабул қилинганлиги область экономикасини янада юксалтириш юзасидан партия ва совет ҳукумати кўрсатаётган доимий ғамхўрликнинг яна бир ёрқин далилидир.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ўсиши туфайли колхоз ва совхозлар экономикаси анча мустаҳкамланди. Колхозчилар ва совхоз ишчилари меҳнатига ҳақ тўлаш ошди. Меҳнаткашларнинг маданий-маиший шароити яхшиланди. Уч йил мобайнида 199 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди. Шунингдек, қишлоқ жойларда якка тартибда 11 минг уй-жой қурилди.

Докладчи хўжалик ва маданий қурилиш юзасидан ҳисобот даврида эришилган муваффақиятлар партия ташкилотлари олиб борган катта ташкилотчилик ва сиёсий тарбиявий ишларнинг самараси эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Шу билан биргаликда, область партия ташкилоти ҳисобот даврида сон жиҳатдан ўсди, ғоявий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланди. Унинг сафида КПССнинг 836 бошланғич партия ташкилотига уюшган 20536 аъзоси ва аъзоликка кандидат бор.

Область, шаҳар, район партия комитетлари хўжалик ва маданий қурилишга партиявий раҳбарлик қилишнинг услуб ва методларини такомиллаштирмоқдалар. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш билан яхшироқ шуғулланадиган бўлиб қолдилар. Партия ички демократиясини ривожлантириш, ижро устидан назоратни кучайтириш, омма билан алоқани мустаҳкамлаш, коммунистларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш масалаларига кўпроқ эътибор бермоқдалар.

Партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилаб, уларга кўпроқ амалий ёрдам берадиган бўлиб қолдилар. Ҳисобот даврида илғор ишчилар ва колхозчилар ҳисобига 3745 киши КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Коммунистлар сафи ўсди, уларнинг топширилган иши учун масъулияти ошди.

Партия ташкилотлари идеология ишига раҳбарликни яхшиладилар. Партия ва комсомол маорифининг кенг тармоғи вужудга келтирилди ва ишлаб турибди. Агитация, оммавий ишлар ва лекция пропагандаси савияси, маданий-оқартув муассасалари фаолияти яхшиланди. Янги урф-одатларни турмушга жорий қилиш ишлари кучайтирилди.

Якунларни ҳаққоний ва танқидий тахлил қилиш, партиявий масъулиятни хис этиш руҳи ҳисобот докладида доим сезилиб турди. Докладда қайд қилинганидек, область партия комитетининг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш фаолиятида жиддий камчиликлар бор. Партия комитетлари, қатор бошланғич партия ташкилотлари ишлаб чиқариш экономикасини етарли ўрганиши керак, улар ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланишга эришишда, янги техника, меҳнатни илмий ташкил этишни кенг жорий қилишда сусткашлик қилмоқдалар. Иқтисод қилиш ва тежамкорлик, маҳсулот сифатини яхшилаш учун кураш қониқарсиз уюштирилмоқда. Ҳисобот даврида бир қанча корхоналар маҳсулот реализация қилиш йиллик планларини бажармадилар. Оқибатда 11 миллион сўмлик маҳсулот кам реализация қилинди.

Капитал қурилиш аввалгидек қолоқ участка бўлиб қолмоқда. маблағлар тўла ўзлаштирилмаётир, объектларни тўла ишга тушириш муддатлари чўзилмоқда, охирига етказилмаган қурилишлар мавжуд, қурилишни индустрлаштириш ва механизациялаштириш даражаси паст.

Пахта, шоли, гўшт, етиштиришни кўпайтиришнинг барча резервлари ишга солиняпти, деб бўлмайди. Алмашлаб экиш суст жорий қилиняпти. Янги ер ўзлаштириш планининг бажарилиши таъминланмаяпти. Ҳамма ерларда ҳам механизмлардан, минерал ўғитлардан, сув ва бошқа моддий ресурслардан самарали фойдаланилмаётир. Кўпгина қишлоқ хўжалик маҳсулотлари таннархи ҳамон қиммат.

Жамоат чорвачилиги ва паррандачилик қониқарсиз ривожланмоқда. Уларнинг маҳсулдорлиги суст. Фермаларда механизациялаштириш секинлик билан жорий этилмоқда. Озуқа базаси қолоқлигича қолмоқда. Чорвачиликдан зарар кўрилишига хотима берилмаяпти. Урганч паррандачилик фабрикаси қурилишига ажратилган маблағлар сусткашлик билан ўзлаштирилмоқда.

Колхоз ва совхоз посёлкаларини ободонлаштириш секинлик билан олиб борилмоқда. Партия комитетлари кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, тарбиялаш, бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик қилиш ишида баъзи нуқсонларга йўл қўймоқдалар. Қатор партия ташкилотларида партия интизомини мустаҳкамлаш сохасида етарлича иш қилинмаётир. Танқид ва ўз ўзини танқид кенг қулоч ёйдирилмаяпти. Ҳамма жойда ҳам КПСС сафига қабулни яхшилашга, ёш коммунистларни тарбиялаш масалаларига етарли эътибор берbackпти деб бўлмайди.

Доклад юзасидан музокарада биринчи бўлиб, Янгиариқ район партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Маткаримов сўзга чиқди.

Юбилей йилида янгиариқликлар мўл пахта ҳосили учун курашда ташаббускор бўлдилар ва республика пахтакорларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган ана шу мурожаатда конкрет мажбуриятлар олинган эди. Район пахтакорлари ўз сўзларининг устидан чиқдилар. Планда белгиланган 64,6 минг тонна ўрнига давлатга 82,4 минг тонна пахта сотилиб, ҳосилдорлик ҳар гектар ер ҳисобига 41,2 центнерга етказилди.

Нотиқ жамоат чорвачилигининг оқсаётганини, қишлоқ қурилишида жиддий нуқсонларга йўл қўйилганини айтиб, сўнгра янги беш йилликнинг улкан режалари ҳақида гапирди.

Урганч ремонт заводининг слесари Г. Қутлимуродов конференция делегатларига корхона ишчиларининг меҳнат зафарлари ва коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик роли тўғрисида ҳикоя қилиб берди.

Гурлан районидаги «Ленинизм» колхози аъзоси, бригада партия ташкилотининг секретари К. Кўчқоров ўз сўзини коммунистларнинг активлигини ошириш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, турмуш маданиятини юксалтириш масаласига бағишлади. Хазорасп район колхозлараро қурилиш бошқармаси мастери А. Худойберганов ўз сўзида қишлоқ қурилишини жадал олиб бориш юзасидан ўз мулоҳазаларини баён қилди.

Доклад юзасидан бўлган муҳокамада турли касбдаги коммунистлар, конференция делегатлари область экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш, хўжаликка партия раҳбарлигини тағин ҳам яхшилаш, етилган масалаларни ҳал этишда партия ташкилотларининг қобилиятини оширишга оид кўпгина мулоҳазаларни ўртага қўйдилар.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов иштирок этди ва нутқ сўзлади.

Конференцияда область партия комитетининг янги состави ва КПСС XXIV съездига ҳамда Ўзбекистон Компартияси XVIII съездига делегатлар сайланди.

Янги сайланган область партия комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Ўртоқ М. Худойберганов область партия комитетининг биринчи секретари, И. П. Дрижак иккинчи секретари, Х. Матрасулов, Р. Жуманиёзов ўртоқлар область партия комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

М. ЖАЛОЛОВ,
Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Партиямизнинг XXIV съезди шарафига қизғин давом этаётган мусобақада Тошкентдаги шарико-подшипник заводининг ишчиси Г. Динисламова (чапда) ва Тошкентдаги трактор-йиғув заводининг ишчиси С. Дониёров ўртоқлар кун сайин самарали ютуқларга эришишяпти. Улар смена топшириқларини доимо 120—130 процентдан адо этишмоқда.

А. ТУРАЕВ фотолари.

КПСС XXIV съезди шарафига

* *

Бўлажак йирик нурхона — Сирдарё ГРЭСи тез суръатлар билан бунёд этилмоқда. Суратда: (чапдан) пешқадам бетончилардан А. Беззутицкий, Г. Валиев ва Х. Халнулин ўртоқларни кўриб турибсиз. Унгда эса 4-блок пойдеворига бетон қуйиш пайти акс эттирилган.

А. Тўраев фотолари.

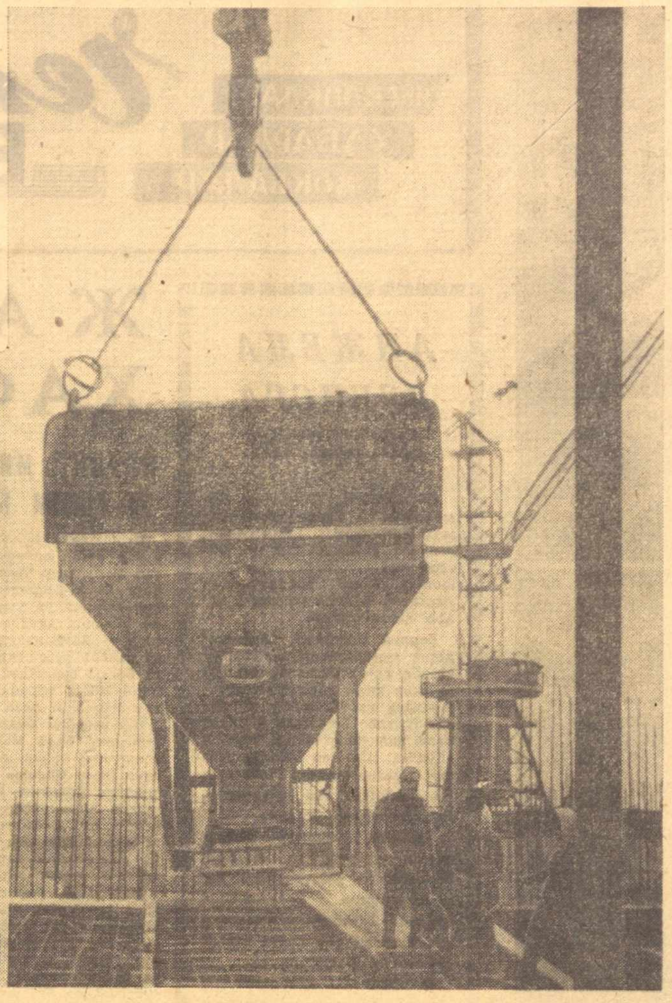

АХБОРОТ

СИРДАРЁ

«БЕТХОВЕН» МИРЗАЧЎЛДА

Немис композитори Людвиг ван Бетховеннинг оҳанрабо музикаси Мирзачўлда биринчи бор қачон янграган эди? Сирдарё область архивининг катта илмий ходими Г. Ключарев бу ҳақда қуйидагиларни ҳикоя қилди.

«Мирзачўлда Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки кунлардаёқ Мирзачўл партия ташкилоти ва шаҳар уезди Совети икро қўйни музика санъати пропагандаси билан астойдил шуғулландилар. Бу ҳақда архивда сақланаётган ҳужжатлар далил бўла олади.

1918 йилнинг охирида уезд Советининг вакиллари Мирзачўлга яқин ерда жойлашган ҳарбий қисмга армия бадиий ҳаваскорлари тўгарагининг концертини уюштиришни таклиф қилдилар. Бу концертда ўзбек, рус, қозоқ куйлари ва қўшиқлари ижро этилади. Қизил аскар Александр Алексеев бу концертда Бетховеннинг куйларининг айтади. Бу ордан бир неча кун ўтгач, ҳарбий қисмга уезд Советидан қуйидаги мазмунда хат келади:

«Сизлар қўйиб берган концерт томошабинларга жуда маъқул бўлди. Сиз эҳтимол сўрарсиз: Бетҳовен музикаси-чи? Жавоб берамиз. Бетховен бизга жуда ёқди. Яна келинглар. Бетховенни ҳам ола келинглар».

ТАОМ УЧУН МУКОФОТ

Ким арзон ва сифатли таом тайёрлай олади? Қишлоқ хўжалиги ҳамда тайёрлов хизматчилари касаба союзи область комитети билан область совхозлар тресты совхозлардаги умумий овқатланиш корхоналари ўртасида ана шу шиор остида социалистик мусобақа ташкил қилганлар. Бу мусобақа ҳар ойда якунланади.

Яқинда ноябрь ойининг якуни бўлди. Бунда «Мирзачўл» совхози умумий овқатланиш корхонаси коллективи ғолиб чиқди. Коллектив ўзлари ишлаб чиқарган маҳсулот билан овқат тайёрлаш планини 223 процент, харидорларга овқат етказиб бериш планини 125 процент қилиб бажарган.

ИККИ ЙИЛДА 3600 ОИЛА

Бепоён Мирзачўл гавжум бўлиб боряпти. Бу ерда 200 мингдан зиёд чўлқуварлар меҳнат қилишмоқда.

Мирзачўлнинг янги зоналари ўзлаштириш бошланганидан буён бу ерга 45 минг чўлқуварлар оиласи кўчиб келди. Кейинги икки йилда эса Андижон, Наманган, Самарқанд ва Тошкент областларидан 3600 оила ташкилий равишда кўчиб келди.

Т. ЖАМОЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШИФОКОР МИНБАРИ

ЧАРЧАШ НИМА?

«Агар мунтазам равишда бадан тарбия машқлари билан шуғулланилса, дори-дармонларни истеъмол қилишга эҳтиёж қолмас эди».

Абу Али ибн Сино.

Одамлар навқиронликни, бардамлик ва куч-қувватни иложи борича умр бўйи сақлашни, эрта қаримасликни жуда қадим замонлардан бери орзу қилиб келадилар.

Маълумки, куни билан бажарилган ақлий ва жисмоний меҳнатдан кейин киши ўзини ҳоргин сезади. Унинг фикрлаш ва тафаккур қилиш қобилияти пасаяди. Абу Али ибн Сино ҳамда улуғ рус физиологлари И. М. Сеченов, А. А. Ухтомский, И. П. Павлов, Л. А. Орбелиларнинг берган маълумотига қараганда, чарчоқлик организмда бир мувозанатда бораётган физиологик жараёнларнинг бузилиши демакдир. Чунки ақлий ёхуд жисмоний меҳнатдан сўнг биринчи навбатда бош мия пўстлоғининг хужайралари чарчайди.

Кўпчилик кишилар ҳоргинлик жисмоний меҳнатдан кейин кишини безовта қилади десалар, бошқалари эса ақлий меҳнатдан сўнг, дейдилар. Бироқ ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасига кескин фарқ қўйиб бўлмайди.

Илм-фан ва техника ўсиб бораётган ҳозирги пайтда жисмоний меҳнат билан ақлий меҳнат асосий-эмоционал фикрлаш билан алмашиб боряпти. Меҳнат гигиенасининг қониқарли бўлмаслиги, яъни иш хоналари ҳавосини вақтида янгиламаслик, ёритиш, иситиш системаларининг яхши йўлга қўйилмаганлиги, бундан ташқари шовқинлар киши организмига салбий таъсир этиб, меҳнат унумдорлигини пасайтиради, кишини тез ҳоритади. Чарчоқнинг келиб чиқишига тартибсиз меҳнат, ўз вақтида дам олмаслик ҳам сабаб бўлади.

Фақат ақлий меҳнат билан шуғулланиб, жисмоний меҳнатни эсдан чиқариш эса юрак-томир, нафас олиш ва олий асаб системаларининг фаолиятини пасайтириб юборади. Натижада овқат хазм қилиш ҳам бузилади. Ақлий меҳнат кишилари кўпроқ бадантарбия ва жисмоний машқ билан шуғулланишлари керак. Бу нарса ўз навбатида бевақт руҳий чарчашнинг олдини олади, асаб хужайраларини ҳалокатдан, семириб кетишдан, қанд касаллиги, ҳафақон, атеросклероз ва ошқозон-ичак хасталикларидан сақлайди.

«Чарчаш хавфлими?» деган савол туғилиши мумкин. Баъзи кишилар чарчаш инсон учун зарарли ҳолатдир, деган нотўғри фикрни илгари сурадилар. Баъзан улар меҳнат қанча енгил бўлса, киши шунча кам чарчайди, деб янглишадилар. Физиолог олимларимиз бу талқиннинг нотўғрилигини илмий исботлаб, чарчашнинг физиологик баробарликда бўлиши организм учун ижобий эканлигини тажрибалар орқали кўрсатиб бердилар. Бироқ ҳаддан ташқари чарчаш киши организмига зарарли таъсир қилиши мумкин.

Олимларимизнинг кейинги текширишлари шуни кўрсатдики, физкультура ва спорт билан шуғулланиш инсон организмидаги ҳамма жараёнларга яхши таъсир этар, унинг хотирасини кучайтирар, тарқоқ фикрини жамлар, тафаккурини яхшилар ва меҳнат унумдорлигини оширар экан. Машҳур физиолог И. Павлов 80 ёшида ҳам велосипед ҳайдашни, городки ўйнашни, ўз уйи олдидаги йўлкаларни тозалашни яхши кўрар эди. Шунинг учун ҳам у: «Мен бутун ҳаётимда ақлий ва айниқса жисмоний меҳнатни севдим ва севаман. Мен жисмоний меҳнатга бирор янгилик киритганимда, яъни мияни қўл билан бирлаштирганимда, айниқса, хурсанд бўлардим», деб бежиз айтмаган эди. Ҳақиқатан ҳам спорт билан шуғулланиш мушакларни, асаб системасини чиниқтиради, ҳоргинликни тарқатади ҳамда унинг хужайраларини ҳалокатдан сақлайди.

Кишининг тетик ва бардам юришида таомларнинг турларини тўғри танлай билиш ҳам катта аҳамиятга эга. Айниқса, ишнинг оғир-енгиллиги ва йилнинг фаслига қараб овқатланиш мақсадга мувофиқдир. Шуни айтиш кераккки, баъзи одамлар ишдан ҳориб келасолиб кучли таомларни истеъмол қиладилар. Бу эса олий асаб системасининг қўзғолишига сабаб бўлади. Бизнингча, ақлий меҳнат кишилари пахта, зиғир мойидан тайёрланган таомларни кўпроқ истеъмол қилганлари маъқул. Чунки бу мойлар таркибида кишини тез қаритадиган холестерин (ёғ моддаси) йўқ. Маккажўхори ёғи ҳам организмга тез сингади, кишини бардам тутади.

Ҳамиша тетик ва бардам юрай десангиз, ишдан кейин ва олдин кўпроқ пиёда юришни, очиқ ҳавода сайр қилишни, дам олиш кунлари шаҳар ташқарисига чиқишни канда қилманг. Иштиёқ билан бажарилган ҳар бир меҳнат киши асабига ва юрак-қон томирлари ишига ижобий таъсир қилади, уларни касалликлардан сақлайди.

О. АЗИЗХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР санитария, гигиена ва касб касалликлари институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

ФАН БИЛАН ҲАМКОРЛИКДА

Маълумки, ғўзанинг «108-Ф» нави йигирма йил давомида мамлакатимизда пахтачиликни ривожлантириш, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини ошириш ишига хизмат қилиб келди. Пахтакорлар ана шу навни яратган селекционер олим Л. В. Румшевичнинг номини доим катта ҳурмат билан тилга оладилар ва унинг хизматларини унутмайдилар.

Мен 1952 йилдан буён раислик қилиб келаётган Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида ҳам пахтачилик узоқ йиллар мобайнида «108-Ф» навига асосланиб ривожланди ва ўтган даврда ҳар гектар ердан 30 центнер ва бундан ҳам кўпроқ ҳосил олинди. Бироқ, бир майдонда узоқ йиллар давомида узлуксиз пахта етиштириш натижасида вилт касаллиги пайдо бўлди ва бу офат кейинги йилларда ҳосилга сезиларли даражада зарар етказа бошлади. Бунинг учун, даставвал, ўзимиз айбли. Агар биз алмашлаб экишни илгарироқ жорий этганимизда ва пахта селекцияси билан шуғулланувчи муассасалар ғўзанинг вилтга чидамли навларини яратиш устида самаралироқ иш олиб борганларида аҳволни анча олдинроқ тузатиб олиш мумкин бўлар эди.

Ғўзанинг вилтга чидамли навлари биз учун ҳаво ва сувдек зарур эди. Лекин, афсуски, бу навлар илгарироқ яратилмади. Биз бир неча йил давомида ғўзанинг вилтга чидамлироқ бўлган «152-Ф» навини экиб кўрдик. Аммо бу нав кутилган натижани бермади. Ғўзанинг вилт билан касалланиш даражаси кучайиб борди, хосилдорлик тобора камайди ва пахтанинг сифати борган сари ёмонлашди. Шунга қарамай, биз умидсизликка тушмадик, олимларимиз пахта далаларини ана шу хавфли касалликдан — ғўзанинг ашаддий душманидан халос қилиш учун барча зарур чораларни кўришларига ишондик. 1967 йили Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг колхозимиз ерларига туташ бўлган тажриба хўжалиги далаларига бориб келгач, бу ишонч янада мустаҳкамланди. Янгийўл районидаги барча колхозларнинг раислари қатори мен ҳам биология фанлари кандидати ўртоқ С. Мираҳмедов яратган ва алоҳида эгатларга бўлиб экилган ғўзанинг вилтга чидамли янги «Тошкент-1», «Тошкент-2» «Тошкент-3» навларини кўриб, нақадар ҳаяжонланганим ва ич-ичимдан қувонганим ҳали эсимда. Биз кўрган бу навлар кутганимиздан ҳам яхши натижа берган эди.

Ана шу хўжалик ерига экилган «108-Ф» нав ғўзаси тупларининг 80 процентдан кўпроғи вилт билан касалланган бўлса, худди шу участкага экилган «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3» навлари ғўзасининг айрим тупларигина бу касалликка чалинган эди. Янги навлар ғўзасининг ҳар бир тупидаги кўсакларнинг сон-саноғи йўқ эди. Бу, ана шу навлар юқори ҳосилли, пайдо бўлган шона, гул ва кўсакларнинг деярли ҳаммасини сақлаб қолиш қобилиятига эга эканлигидан далолат бериб турарди.

Ўртоқ С. Мираҳмедов берган тушунтиришдан шу нарса маълум бўлдики, «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3» навлари ғўзанинг ёввойи Мексика формаларини «С-4727» навига узоқ навлараро чатиштириш асосида яратилган экан. Ўртоқ Мираҳмедов бизга ғўзанинг ёввойи формалари селекция учун катта аҳамиятга эга эканлигини айтди. **Бу формалар иккита қимматли хусусиятга — қурғоқчиликка ва вилтга чидамлилик хусусиятларига эга экан.** Ўртоқ С. Мираҳмедов чатиштириш йўли билан бир-биридан узоқ бўлган икки турнинг хусусиятларини ўзида мужассамлаштирган мутлақо янги организм формаларини яратиш ва уларнинг наслини мустаҳкамлашга муваффақ бўлинганлигини айтди.

Янги навларнинг биологик талабларига тўғри келадиган агротехникани чуқур ўйлаган ҳолда ишлаб чиқиш учун биз колхоз раҳбарларига ана шу «янги навларнинг» келиб чиқиш тарихини билиш жуда муҳим аҳамиятга эга эди. Шундан кейин биз Ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг олимлари ва шахсан ўртоқ С. Мираҳмедов билан яқиндан алоқа ўрнатдик. Институт билан келишувга биноан 1969 йили колхозимизга ана шу янги навларнинг уруғи берилди ва биз уни вилт касаллиги кучли тарқалган участкадаги 39 гектар майдонга экдик. Ҳар гектар ерга 18 килограммдан уруғлик сарфладик. Колхознинг қолган майдонига ғўзанинг «152-Ф» нави уруғи экилди.

Ҳаммага яхши маълумки, 1969 йили об-ҳаво шароити пахтачилик учун жуда ноқулай бўлди. Шунга қарамай, «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3» навлари экилган майдонларнинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 40,4 центнердан, «152-Ф» нави экилган майдонларнинг гектаридан эса атиги 29,7 центнердан ҳосил олинди. Эришилган натижа янги навларнинг истиқболи порлоқ эканлигига узил-кесил ишонч хосил қилди. Биз ана шу навларсиз колхозда пахтачиликни янада юксалтириб бўлмаслигини тасаввур этдик. Шу туфайли 1970 йили «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» навларининг уруғини 660 гектар майдонга экдик. Ҳар гектар ердан пландаги 27,3 центнер ўрнига ўрта ҳисобда 39 центнердан ҳосил олинди. Янги навларнинг уруғлик чигитини имкони борича кўпроқ тайёрлаш мақсадида етиштирилган барча пахта фақат қўл билан териб олинди. Ҳосилнинг 82 проценти биринчи сортга топширилди.

Ғўзанинг вилтга чидамли «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3» навлари уруғлигини тез кўпайтириш муҳим давлат аҳамиятига эга эканлигини назарда тутиб, колхозимизда ана шу навлар бўйича йирик элита хўжалиги ташкил этилди. Бу йил етиштирилгач ҳосилдан 1971 йилда Тошкент областида учта янги элита хўжалиги ташкил қилиш учун етадиган миқдорда элита уруғлиги тайёрладик.

Қуйида колхознинг айрим бригадаларида эришилган натижаларни таққослаб кўрсатиб бермоқчиман. Мадамин Мараимов бошлиқ бригадада 1968 йили «108-Ф» навининг гектаридан 26 центнердан, 1969 йили «152-Ф» навининг гектаридан 33,3 центнердан, 1970 йили эса «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» навларининг гектаридан 43 центнердан ҳосил олинди. Турсун Нурхўжаев бошлиқ бригада 1968 йили «108-Ф» навининг гектаридан 26,4 центнердан, 1969 йили «152-Ф» навининг гектаридан 29,3 центнердан, 1970 йили эса «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» навларининг гектаридан 38 центнердан ҳосил олинди. Туроб Ғуломов бошлиқ бригадада 1968 йили «108-Ф» навининг гектаридан 26,7 центнердан, 1969 йили «152-Ф» навининг гектаридан 31 центнердан ва 1970 йили «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» навларининг гектаридан 38,2 центнердан ҳосил олинди. Нурхўжа Улхўжаев бошлиқ бригадада 1968 йили «108-Ф» навининг гектаридан 24,2 центнердан, 1969 йили «152-Ф» навининг гектаридан 28,6 центнердан, 1970 йилда эса «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» навларининг гектаридан 38,7 центнердан ҳосил олинди.

Шуни айтиш кераккки, бундай яхши натижаларга колхознинг барча пахтакорлари жуда кўп куч-ғайрат сарфлаганликлари туфайли эришилди.

Биз янги навларнинг агротехникасини илгари яхши билмасдик. Шу сабабли уруғни тўла ва текис ундириб ололмасдик. Кейинчалик маълум бўлишича, янги навлар уруғининг қобиғи жуда қаттиқ бўлгани учун экилган чигитни нормал ундириб олиш мақсадида уни экиш олдидан узоқроқ вақт давомида ивитиш зарур экан. Бундан ташқари, биз ҳар гектар ерга сарфланадиган уруғлик нормасини камайтириб юборганмиз. гектарига 25—30 килограммдан уруғлик сарфлаганмиз. Бунинг устига сифати паст бўлган уруғликдан ҳам қисман фойдаланганмиз. Шу сабабли ҳар гектар ердаги ғўза тупларининг сони 60—65 мингтадан ошмади, айрим участкаларда эса 50—55 минг тупни ташкил этди. Яна чигит экилганидан кейин жала ёғиши натижасида кучли қатқалоқ пайдо бўлди, унинг униб чиқиши 12—15 кун кечикиб кетди. Бу қийинчиликларнинг ҳаммаси пахтакорларимизнинг иродасини бўшаштирмади: янги навларнинг афзаллигига ишончини сусайтирмади. Улар пахта далаларида кечаси-ю кундузи тинмай меҳнат қилишди ва барча қийинчиликларни бартараф этиб, пахтадан мўл ҳосил етиштиришди.

Пахтакорларимиз «Тошкент-1», ва «Тошкент-2», «Тошкент-3» навларининг мўл ҳосил бериши ва вилтга жуда чидамли эканлигига ишонч ҳосил қилдилар. Буни колхозимиздаги элита хўжалиги ходимлари ишлаб чиқариш шароитида ўтказган навларни таққослаб синаш натижалари кўрсаткичлари ҳам исботлаб турибди. Мана, ана шу кўрсаткичлар: агар «108-Ф» нави ғўзасининг 89,1 проценти вилт билан касалланиб, унинг гектаридан ўрта ҳисобда 19,4 центнердан ҳосил олинган бўлса, «Тошкент-1» нави ғўзасининг 4,8 проценти вилт касаллигига чалинди ва унинг гектаридан 51 центнердан ҳосил олинди. «Тошкент-2» нави ғўзасининг 3,9 проценти вилт билан касалланиб, гектаридан 47,8 центнердан ҳосил олинган бўлса, «Тошкент-3» нави ғўзасининг 4,4 проценти вилт билан касалланди ва унинг гектаридан 45,1 центнердан ҳосил олинди.

Бу йил «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» навлари республиканинг барча областларида ва Қорақалпоғистон Автоном Республикасида кўпайтирилади ва бундан кейин тобора кўпроқ майдонга экила бошлайди. Шу муносабат билан биз ана шу навлар ғўзасининг агротехникаси соҳасида тўплаган тажрибамизни ўртоқлашмоқчимиз. Колхозимиз пахта майдонлари бўз тупроқли, сизот сувлар чуқур жойлашган. Тажриба шуни кўрсатдики, экилган чигитнинг униб чиқишини тезлаштириш учун уни экиш олдидан намлаш эмас, балки оқар сувда икки-уч кеча-кундуз давомида яхшилаб ивитиш зарур. Чигитни чуқурларга қопга солинган ҳолда эмас, балки тўкиб ивитиш лозим. Шундай қилганда у сувни яхши шимийди. Бундан ташқари, чигитни ивитиш олдидан асфальтланган майдончаларда камида икки кеча-кундуз давомида қуёш нурида қизитиш яхши натижа беради. Умуман уруғлик чигитни экишга тайёрлаш билан боғлиқ бўлган барча ишлар алоҳида бригадаларда эмас, балки мутахассислар раҳбарлигида махсус ускуналанган пунктда марказлаштирилган ҳолда амалга оширилиши даркор.

Биз олиб борган кузатишларга биноан «Тошкент-1» нави экилган майдонларда ғўза тупларининг қалинлиги ҳар гектар ерда 65—70 мингтадан, «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» навлари экилган майдонларда эса 70—75 мингтадан ошмаслиги лозим. Шуни ҳисобга олиш керакки Тошкент навларининг ҳаммаси ҳам ғўза тупларининг сони ҳаддан ташқари кўп бўлганда кутилган натижани бермайди. Шуни ҳисобга олиб, ҳар бир колхоз ва совхознинг конкрет шароитига мос келадиган экиш схемаси ва усулини белгилаш зарур. Колхозимизда янги навлар тор қаторлаб экилади ва ҳар бир уяда биттадан. кўп деганда иккитадан ўсимлик қолдирилади.

Колхозимиз шароитида чигит экилганидан кейин эгат ташлаб бир оз чигит суви бериш уруғликнинг яхшироқ кўпчиши ва униб чиқишини тезлаштиришига ишонч ҳосил қилдик. «Тошкент-1», «Тошкент-2 »ва «Тошкент-3» навларининг экилган уруғи тупроқдаги иссиқлик ҳароратининг пасайишига «108-Ф» нав уруғига нисбатан яхшироқ чидайди. Шу туфайли чигит экишни имкони борича қисқа муддатда тугаллаш лозим. Бизнинг колхозимиз шароитида чигит барча майдонга 10 апрелгача экиб бўлинади.

Тажриба шуни кўрсатдики, ғўза тупларининг қалинлиги талаб этилган даражада бўлиши учун бир гектар ерга 40 килограммдан конденцияли уруғлик сарфлаш кифоя қилади. Бунга эришиш учун сеялкаларни мослаштириш юзасидан берилган тавсияларга қаттиқ риоя қилиш керак.

Янги навларнинг ғўзасини ҳаддан ташқари кўп суғориш ярамайди, чунки бундай қилинганда ғовлаб кетади. Ҳар гектар ердаги ғўзани суғориш учун сарфланадиган сув нормаси ошириб юборилмаслиги ва янги навлар агротехникасининг бу талабига қаттиқ риоя қилиниши лозим. Колхозимизда ғўза охирги марта суғорилганда сув эгат ташлаб қўйилади. Минерал ўғитлар эса ерга агротехника картограммалари кўрсаткичларига биноан солинади.

Республикада 1971 йилда экиладиган «Тошкент-1», «Тошкент-2» ва «Тошкент-3» навлари пахтасидан олинадиган чигитнинг ҳаммаси уруғлик мақсадида фойдаланилади ва бу навлар экилган майдонларнинг ҳаммаси уруғлик участкалари деб ҳисобланади. Шу туфайли бу навлар экилган ҳар бир хўжаликда 1972 йилда экиш учун имкони борича кўпроқ юқори сифатли уруғлик фонди тайёрлаш мақсадида нав агротехникасини чуқур ўйлаб ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш талаб этилади.

Колхозимиз меҳнаткашлари келгусида фан билан ҳамкорликда ғўзанинг вилтга чидамли навларини ишлаб чиқаришга янада кенг жорий қилиш ва бу навлар экиладиган майдонларни кенгайтириш, бинобарин янги навлар уруғлигини тайёрлашни кўпайтириш учун барча зарур чораларни кўрадилар.

М. ИСМАТОВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

МОТОР КУЧАЙТИРИЛДИ

Қайиққа ўрнатиладиган «Москва» мотори янада кучайтирилди. Ржевдаги моторсозлик заводи ишлаб чиқараётган бу тезюрар ва қулай двигателнинг қуввати 12,5 от кучига баравар келади. Холбуки, мотор цилиндрининг ҳажми аввалгича қолдирилган. 1971 йилда завод 65 мингта шундай мотор ишлаб чиқаради.

ШОФЕРЛАР МИННАТДОР

Грузовиклар учун [illegible] оғир дизель автомашиналарини бошқаришни анча енгиллаштиришга имкон берувчи пневматик қурилмаларнинг дастлабки туркумини ишлаб чиқарди. Мослама узатмалар қутисига ўрнатилади ва ҳайдовчи юқори ёки паст узатмага ўтаётган чоғида [illegible]. Шу пайтда шофер [illegible] тишлатиш механизмига ҳам тегмайди: Автомат қурилма нагрузкага қараб моторга тегишли тезликни қўшаберади.

ГЕОЛОГНИНГ КЎМАКЧИСИ

Ленинграддаги «Буревестник» заводининг инженерлари яратган «Барс» асбоби дала шароитларида геологларга руда, қотишма ва тоғ жинсларини химиявий анализ қилишда ёрдам беради. [illegible] рентген трубкаси [illegible] ясалган бўлиб, трубка [illegible] қилишга имкон беради. Шу спектор шуъласига қараб, жинсда қандай элементлар борлиги аниқланади. Анализ учун бир неча секунд кифоя қилади. Янги йилда корхона шундай асбобларнинг саноат [illegible] дастлабки туркумини [illegible].

(ТАСС мухбири).

ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР ВОҚЕАЛАР

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

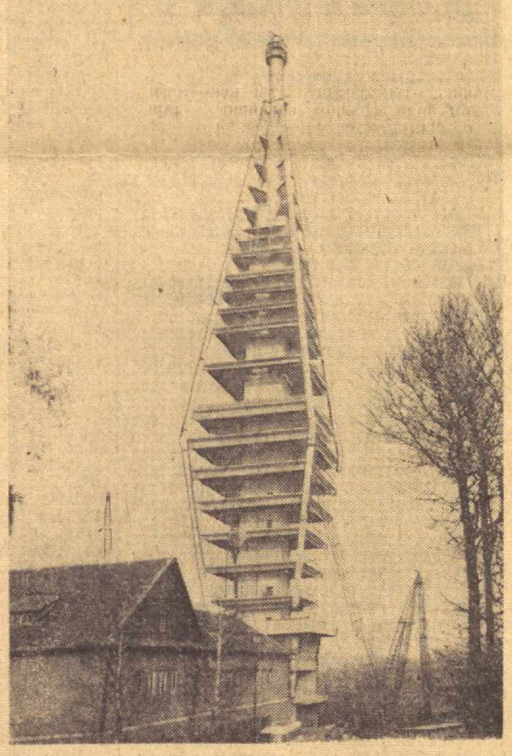

ЧЕТ ЭЛ ФОТО-ПАНОРАМАСИ

Юқоридаги суратда: Куба пойтахти — Гавана. Америкалик бойлар ва Куба буржуазиясининг кўнгил очар жойи бўлган Гавана эндиликда бахтли ҳаёт қураётган оддий меҳнаткашларнинг шаҳри бўлиб қолди. Ўртадаги суратда Вьетнам Демократик Республикаси акс этган. Макчау давлат қишлоқ хўжалик кооперативи хизматчилари чой барги теришяпти. Пастдаги суратда эса Братиславада қурилаётган телеминора тасвирланган. Баландлиги 192 метр бу минора қурилиши 1974 йилда тугалланади.

А. СТУЖИН, ВИА—ТАСС ва В. СОБОЛЕВ (ТАСС) фотолари.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ Белградда халқаро кинофестиваль очилди. Унда йигирма мамлакат, шу жумладан Венгрия, Чехословакия, Совет Иттифоқи, Швеция, Италия, Англия ва АҚШ кинематографиясининг вакиллари қатнашмоқдалар.

◆ Уругвай президенти Хорхе Пачеко Арeко шошилинч суръатда министрлар кабинетининг мажлисини чақириб, ўғирлаб кетилган инглиз элчисини қидириш бўйича кўрсатмалар берди. Ўғирланган элчини ва ўғриларни излашда Монтевидеонинг барча полицияси, армия ва ҳарбий ҳаво кучларининг бўлинмалари қатнашмоқда.

◆ АҚШдаги ишсизлар сони шу йилнинг бошларига келиб сўнгги ўн йил ичида рекорд даражага етди. Ҳозир АҚШда 4,6 миллион киши ёки бутун ишчи кучининг 6 проценти ишсиздир.

◆ Франкфурт-Майнда Испаниядаги сиёсий таъқибларга қарши норозилик намойишда 700 дан зиёд киши қатнашди.

◆ Австралиянинг қатор районларида январь жуда иссиқ келди. Виктория штатининг Мильдюра шаҳрида рекорд ҳарорат—50 даража иссиқ қайд қилинди. Обҳавонинг иссиқ келиши натижасида Янги Жанубий Уэльс, Виктория ва Жанубий Австралия штатлари ўрмонларида ёнғин чиқди.

◆ Франциянинг 20.000 тонналик «Антилла» теплоходи Кариб денгизида сув ости қояларига урилиб, чўкиб кетди. Ёрдам сўраб берилган сигналга мувофиқ етиб келган кемалар 350 йўловчи ва кема экипажининг 300 аъзосини қутқариб қолишга муваффақ бўлди.

◆ Колумбиядаги Каука, Антьокия ва Чоко департаментларида табиий офат рўй берди. Шу департаментларда тинимсиз қаттиқ ёмғир ёғаётганлиги сабабли Атрато ва Каука дарёлари тошиб, соҳил бўйидаги районларни сув босди. Сув тошқини натижасида минглаб деҳқонлар бошпанасиз қолди. Экинларга катта [illegible]

ТАСС-Рейтер.

АНЖЕЛА ДЭВИСГА ОЗОДЛИК!

◆ БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлари коммунист Анжела Дэвисни суд жавобгарлигига тортган Америка юстициясининг бебошлигидан дарғазаб бўлганликларини изҳор қилмоқдалар.

Берлин яқинидаги Хеннигсдорф металлургия заводининг касаба союз активларидан 300 га яқин киши норозилик резолюцияси қабул қилди. Бу резолюцияда Анжела Дэвис озод қилиниши керак, чунки у «Қўшма Штатлар аҳолисининг энг тараққийпарвар табақалари номидан иш кўрмоқда», деб таъкидлаб ўтилади.

Галлдаги Мартин Лютер номли университет профессорлари ва ўқитувчилари Калифорниядаги шармандали суддан ғазабланганликларини изҳор қилиб, бу судга қарши норозилик билдирдилар.

◆ СОФИЯ. «Работническо дело» газетаси қуйидагиларни ёзади: Сан-Рафелда ўтказилган суд АҚШнинг хатарли ташқи ва ички сиёсий йўли билан курашаётган барча кишиларга қарши Америка реакцияси тайёрлаган катта фитнанинг бир қисми эканлиги соф виждонли кишиларнинг ҳаммасига аёндир. Ана шу суд Вьетнамдаги агрессияга қарши чиқаётган студентларнинг овозини бўғиш, ирқий камситишга қарши курашаётган АҚШ негрларини чўчитиш, кучайиб бораётган норозилик ҳаракатини тугатиш йўлидаги уринишдан бошқа бир нарса эмас.

Анжела Дэвисни Калифорния судининг шафқатсиз ва йиртқич чангалидан қутқазиб қолиш, адолат ва озодлик ишининг тантанасидан далолат беради. Шу сабабли Болгария жамоатчилиги дарғазаб бўлиб яна қаттиқ норозилик билдиради ва Сан-Рафелдаги шармандали суд тўхтатилсин! Американинг муносиб қизи Анжела Дэвис озод қилинсин, деб талаб этади.

◆ БОНН. Германия Коммунистик партиясининг Рур-Вестфалия районн округ ташкилоти правлениеси яхши ниятдаги барча кишиларга мурожаат қилиб, уларни А. Дэвисни озод қилишни талаб этишга чақирди. Мурожаатда бундай дейилади: Германия Федератив Республикаси шаҳарларида норозилик ҳаракатини уюштиринглиз. Анжела Дэвисни ва бошқа сиёсий маҳбусларни озод қилишни талаб этингиз.

(ТАСС).

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

ЯРРИНГ МИССИЯСИ ЯНА ЎЗ ИШИНИ БОШЛАБ ЮБОРДИ

Исроилнинг қаллоблиги орқасида узоқ давом этган танаффусдан кейин Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретарининг Яқин Шарқдаги махсус вакили Гуннар Ярринг ўз ишини яна бошлаб юборди. Швеция дипломати миссиясининг мақсади — Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюциясини амалга оширишга ёрдам беришдан иборат. Бу резолюция Яқин Шарқ можаросини сиёсий жиҳатдан ҳал этишнинг реал негизидир.

Шу сабабли жаҳон жамоатчилиги Г. Ярринггнинг араб мамлакатлари ва Исроил вакиллари билан яна учраша бошлаганлигини Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлида амалий чоралар кўриш имкониятини туғдирадиган ижобий қадам, деб ҳисобламоқда. Шу билан бирга жаҳон матбуоти Швеция дипломатининг ўз вазифасини бажариши енгил кўчмайди, деб таъкидламоқда.

Маълумки, Бирлашган Араб Республикаси ва бошқа араб мамлакатлари учрашув давомида можарони бартараф қилиш юзасидан конструктив таклифларни илгари суришга тайёр эканликларини бир неча бор айтдилар.

Тель-Авив бу проблемага тамомила бошқача ёндошмоқда. Чет эл матбуотида босилиб чиққан хабарлар Исроилнинг ғов солиш тактикасини қўлланиб ва процедура характеридаги иккинчи даражали масалаларга эътиборни жалб этиб, Хавфсизлик Кенгаши резолюциясини бажариш учун жиддий амалий чоралар кўрилишига йўл қўймаслик ниятида эканлигини исбот қилади. Масалан, Тель-Авивнинг ҳукмрон доиралари Г. Ярринг билан учрашувда қатнашишдан Исроилнинг ҳарбий куч-қудратини янада ошириш учун фойдаланишга интилмоқда.

Бошқа бир ҳолат ҳам эҳтиёт бўлишга мажбур этади. Исроил давлатининг «бехатар чегаралари»ни араб мамлакатларининг территориялари ҳисобига тиклашни талаб этаётган садолар Тель-Авивда деярли ҳар куни баралла эшитилмоқда. Исроил вакиллари Ярринг бошчилигидаги учрашувлар давомида ҳам шу хилдаги экспансиячилик талабларини ўртага қўяверар экан, Яқин Шарқ танглигини бартараф қилиб бўлмаслиги тамомила аёндир.

ХИТНИНГ НАЙРАНГЛАРИ

Британия миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари бош министрларининг навбатдаги конференцияси 14 январда Сингапурда очилади. Аммо Лондон матбоуотининг ёзишича Англия бош министри Эдвард Хит «конференцияни шу ҳафтанинг ўзидаёқ бошлаб юборди». У Сингапурга бориш йўлида Кипр, Покистон, Ҳиндистон ва Малайзияда тўхталиб ўтиш учун 6 январда Лондондан учиб кетди.

Хитнинг конференция олдидан шу мамлакатларнинг раҳбарлари билан учрашуви нечун даркор бўлиб қолди? Сингапур конференциясида муҳокама қилинадиган асосий проблемалар билан танишиб чиқишнинг ўзи ҳам бу саволга равшан жавоб бўлиб тушади. Ана шу проблемаларнинг ҳар бири юзасидан Англиянинг тутган позицияси ҳамдўстликда аъзо бўлган мамлакатлардан кўпчилигининг манфаатларига тамомила зиддир.

Масалан, «Умумий бозор» масаласини олиб кўрайлик. 1971 йилда Англия Европа иқтисодий бирлашмасига аъзо бўлиб кирган тақдирда Африка ва Осиё мамлакатлари иқтисодий жиҳатдан жуда катта зарар кўрадилар, чунки, «Умумий бозор»нинг қоидалари ҳамдўстликдаги кўп мамлакатларнинг Буюк Британияга ўз товарларини экспорт қилиш имкониятларини ғоят чеклаб қўяди.

Англиянинг Жанубий Африка ирқчиларига қурол-яроғ сотиши тўғрисидаги масала Сингапур кенгашида муҳокама қилинган вақтда Хитнинг аҳволи ғоят мушкуллашиб қолади. Матбуотнинг ҳисоб-китобларига қараганда, ҳамдўстликда аъзо бўлган 31 мамлакатдан 28 таси ана шундай шармандали битишувга қарши қатъий норозилик билдирмоқда. Англияда чиқадиган «Гардиан» газетасининг ёзишича, ана шу битишув муносабати билан «Уганда президенти Оботе ва Африкадаги бошқа мамлакатларнинг президентлари Сингапурда ҳамдўстлик составидан чиқиб кетишга қарор берганликларини айтишлари мумкин. Лондонда чиқадиган ва ҳамма нарсадан яхши хабардор бўлган «Таймс» газетаси «Осиёдаги таъсири кучли баъзи давлатлар ҳам Африка мамлакатларидан ўрнак олишлари учун» деб башорат қилади. Газета Хит Африка мамлакатларининг қатъий позициясини ўзгартиришга ҳеч қандай умиди қолмаганидан кейин конференция арафасида Осиёдаги бир қанча давлатларнинг раҳбарларига таъсир кўрсатишга қарор бердилар, деб қайд қилади. Хитнинг Кипр, Покистон, Ҳиндистон ва Малайзияга жўнаб кетганлигининг боиси ҳам шу.

ҲИНДИСТОНДА САЙЛОВ ОЛДИ КУРАШИ

Парламент сайлови 26 февралдан 4 мартгача ўтказилажаги яқинда Деҳлида расмий суратда эълон қилинди. Бу сайловда 270 миллиондан ортиқ сайловчи қатнашади.

Реакцион кучлар мамлакатда прогрессив ислоҳотларни амалга ошираётган ҳукуматга ва Ҳиндистоннинг ҳукмрон партияси — Миллий конгресс партиясига қарши қўпорувчилик ишларини кескин суратда кучайтириб юборганликлари сабабли президент Гири навбатдан ташқари сайлов ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилишга мажбур бўлди.

Ҳиндистон реакцияси Ганди ҳукуматининг йирик банкларни национализация қилиш, монополиялар ҳукмронлигини чеклаш, собиқ ҳукмдорлар—маҳаражларнинг имтиёзларини бекор қилиш каби тадбирларига кескин суратда қарши чиқди. Ҳиндистоннинг тинчликсевар ташқи сиёсати ҳам ўнгларнинг дидига ёқмаётир.

Ҳиндистонда реакциянинг асосий кучлари диний-жамоанинг «Жан сангх» партияси билан, йирик капиталнинг «Сватантра» партиясидан, шунингдек Ҳиндистон Миллий конгрессидан ажралиб чиққан ҳамда «Конгресс ташкилоти» деб аталган ўнг гуруҳдан иборат. Ўнгларнинг ана шу партиялари ва ташкилотлари кўпинча бир-бирларига душманлик назари билан қарамоқдалар. Аммо, Ҳиндистонда чиқадиган «Нэшнл Геральд» газетаси таъкидлаб ўтганидек, ҳозирги вақтда Индира Ганди ҳукуматига қарши чиқиш учун «тараққийпарвар йўлнинг ана шу ҳамма душманлари бирлашишга шай бўлиб турибдилар».

Ҳукмрон Ҳиндистон Миллий конгресси партиясининг сайловолди манифестида айтилишича, партия бундай шароитда «халқнинг янги ваколатига эга бўлиш учун» халққа мурожаат қилишга, қарор берди. Ҳиндистон Миллий конгресси сайловда илгари сураётган сиёсий платформа ишсизликка қарши кураш экономиканинг давлат секторини мустаҳкамлаш, ер ислоҳотини тугаллаш, тинч-тотув яшаш сиёсатини ва ташқи сиёсий ишларда халқаро ҳамкорлик сиёсатини бундан буён ҳам амалга ошириш тадбирларини кўзда тутади.

Ҳиндистонда сайлов олди кураши кенгайиб бормоқда. Мамлакатнинг тараққийпарвар кучлари Индира Ганди ҳукуматини актив қўллаб-қувватламоқдалар ва ўз сафларини жипслаштирмоқдалар.

И. МЯКИШЕВ, В. ГОНЧАРОВ, В. ХАРЬКОВ. (ТАСС).

СИОНИСТЛАР ХУРУЖИ

Сўнгги пайтларда Америка Қўшма Штатларидаги сионистлар Советларга қарши кампанияни авж олдириб юборишди. Матбуотда аввал хабар қилинганидек, сионист безориларнинг АҚШдаги совет муассасаларига ва уларда хизмат қилаётган совет гражданларига нисбатан террорчилик хуружи қатъий қораланиб, АҚШ давлат департаментидан уларга чора кўриш талаб қилинганлиги айтилган эди. Шунга қарамай «Яҳудийларни ҳимоя қилиш уюшмаси» деб аталган ташкилотнинг безорилари Вашингтон кўчаларида бемалол «ҳунар» кўрсатиб юришибди.

АҚШ давлат департаментига СССР элчихонасининг баёноти топширилганлигидан икки кун ўтар-ўтмас, БМТ ҳузуридаги совет ваккиллигининг биносига қарата икки шиша ирғитилди. Шишалардан бири дераза ойнасини синдириб ичкарига тушди. У ерда бир киши ва ухлаб ётган гўдак бор эди. Яна нота топширилди. Бироқ ҳеч қандай чора кўрилмади.

Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, Вашингтондаги совет муассасаларига нисбатан яна ёвузларча иғвогарлик қилинди. Совет элчихонасининг ах[illegible]

[illegible] бўлмади. Ана шу воқеадан бир оз вақт ўтгач, АП ва ЮПИ агентликларига бир аёл телефон қилиб, совет муассасасида бомба портлатилганини айтиб, дўқ урган ва сионистик руҳдаги шиорларни такрорлаган.

Навбатдаги ана шу иғвогарлик муносабати билан СССРнинг Вашингтондаги элчихонаси АҚШ давлат департаментига қатъий норозилик билдириб, террорчиларни жазолашни, етказилган зарарни тўлашни ҳамда АҚШдаги совет муассасаларининг нормал шароитда ишлаши ва хавфсизлигини таъминлаш учун зарур чоралар кўришни талаб қилди. Баёнотда эслатиб ўтилганидек, давлат департаменти жиноятчи безори[illegible]

[illegible] муассасаларига қарши террор ишлари «самарали» бораётир, деб мақтанмоқда. Бунинг устига сионист безориларга Исроилнинг Вашингтондаги элчиси Ицхак Рабиннинг ўзи раҳбарлик қилаётгани ҳеч кимга сир эмас. Шундай бўлса-да, иғвогарлик билан шуғулланаётган безори сионист жўжахўрозларнинг мушугини пишт дейдиган одам топилмаяпти. Афтидан бу нарса Оқ уйдагилардан кимгадир зарур бўлиб қолганга ўхшайди. Шунинг учун ҳам безориларга ҳеч қандай чора кўрилмаётир.

Агар ҳозирги куннинг халқаро воқеаларига назар солинса безорилар нега ўз эркига қўйиб берилганлиги[illegible]ри келганлиги ҳам бежиз эмас. Худди ана шу кунларда Анжела Дэвис устидан Сан-Рафелда шармандали суд бошланди, АҚШ мудофаа министри Мелвин Лэйрд Вьетнамдаги урушни янада кучайтириш учун сафарга отланди. Бу урушда 45 минг америкалик йигитнинг жувонмарг бўлиб кетгани ҳаммага маълум. Анжелага озодлик беришни, Вьетнамдаги урушни дарҳол тўхтатишни талаб қилаётган ер юзидаги барча соф ниятли кишилар қатори юз минглаб америкаликлар ҳаракати ҳам борган сари кенг қулоч ёймоқда. Оммани ана шу ҳаракатдан чалғитиш ниятида сионист жўжахўрозлар ишга солинмоқда. Америка матбуотининг хабарларига қараганда, ҳозирги пайтда АҚШдаги сионистик хуруж кампанияларига ҳатто президент сайловига нисбатан ҳам кўпроқ маблағ сарфланмоқда. Америка маъмурларига келганда шуни айтиш керакки, улар ҳаддидан ошаётган безориларга нисбатан «тегишли» чора кўрамиз деб бир неча бор ваъда беришганига қарамай, амалда сионистларнинг жиноий ҳаракатларини қўллаб-қувватламоқдалар.

Бироқ Оқ уйдаги жаноблар шуни [illegible]

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

16 ЯШАР КОМПОЗИТОР ЁЗГАН ОПЕРА

КАУНАС. (ТАСС мухбири). Литва пойтахтидаги музика театрида «Мишка бетоб» операсининг премьераси бўлди. Бу операни Каунасдаги санъат ўрта мактабининг ўқувчиси Юрате Балтрамеюнайте деган 16 яшар қиз ёзган. Бу операда халқ эртакларида тасвирланган қувноқ айиқчанинг саргузаштлари ҳикоя қилинади. Спектаклдаги ролларнинг ҳаммасини композиторнинг мактабдош ўртоқлари ижро этди.

Юрате мактаб театри учун қўшиқлар ёза бошлаганига бир неча йил бўлди. У, ёш ижрочиларнинг республика конкурсларида икки марта лауреатлик унвонини олишга сазовор бўлган. Унинг концерт программаларида Бах, Шопеннинг асарлари, замонавий Литва ва рус композиторларининг асарлари бор.

Редактор М. КОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00—Москва, 13.05—Янгиликлар, 13.15—Эртак, 13.45—Киноочерк, 15.30—Музикали киоска, 16.00—Янгиликлар, 18.25—Тошкент. Рус тилида: 18.30—Мультфильм, 18.40—«Ахборот», 18.50—Кинокўрсатув, ўзбек тилида: 20.00 «Ахборот», 20.15—«Ярим аср йилномаси», 21.05—Музикали кўрсатув, 21.45—«Ўзбекистон чорвадори», 22.15 — «ТУТҚУН» (телеспектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00—Тошкент. Ўқув кўрсатувлари, 20.00—Москва. Концерт. 20.30—Миллионлар ленинча университети, 21.00—Янгиликлар, 21.05—Телефестиваль. Украина ССР, 22.30—«Икки капитан» (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00—Тошкент. Музикали эшиттириш. 20.40—Телефильм, 21.35 — «Музикали ҳодиса» (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—12|1 да Севги тумори, 13|1 да Зулматдан зиё, 14|1 да Севги тумори.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—12|1 да Алишер Навоий, 13|1 да Шоҳ Эдип, 14|1 да Бой ила хизматчи.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—12|1 да Фарғона тонг отгунча, 13|1 да Ҳалима (билетлар сотилган), 14|1 да Паранжи сирлари.

КИНО

Сўнгги ёдгорлик — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ВОСТОК», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

У ёлғиз эмасди—САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», «КЎКЧА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

12 ЯНВАРДА

ТОЖИКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР: ТОЖИКИСТОНДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТЛАР Муслима БОҚИЕВА, Гавҳар МИРЖУМАЕВА

Солистлар: Н. НАБИЕВ, М. МАҲРАМОВА, С. САЪДИЕВ, М. ПАЛЛАЕВ, У. МАШРАБОВ, А. ОМОНОВ, К. СОДИҚОВ, Г. ШАХОБОВА.

ТОЖИК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

ПРОГРАММАДА: тожик, ўзбек, афғон, ҳинд куйлари, ашула ва рақслари.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

«УЗГИПРОВОДХОЗ» СУВ ХЎЖАЛИГИ ОБЪЕКТЛАРИНИ ЛОЙИҲАЛАШ БЎЙИЧА ЎЗБЕКИСТОН ИНСТИТУТИГА

(У. Юсупов кўчаси, 1-уй)

саноат ва граждан қурилиши, иситувчилар, вентиляция ва кондиционлаштириш, вертикаль-планлаштириш ва ободонлаштириш мутахассисликлари бўйича инженер-техниклар

КЕРАК

Қабул қилинганларга 1 йил ичида уй берилади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ «ТАШСТРОМОБОРУДОВАНИЕ» УЧАСТКАСИ

1 ЯНВАРДА ТУГАТИЛДИ

Ҳамма шикоятлар Тошкент шаҳар, 9 январь кўчаси, 18-уйда жойлашган. «СРЕДАЗКАЗАХСТРОМОБОРУДОВАНИЕ» БОШҚАРМАСИДА 1 апрелгача қабул қилинади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336345. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. [illegible] ва транспорт — 334780. [illegible] — 332347. Оммавий ишлар ва [illegible] 330253, 330254, 330255, 330256. [illegible] — 34-55. Фарғона — 4-29-44.